

המחלקה לפוליטיקה וממשל

הסמינר המחלקתי

יום שלישי ח' בניסן תשע"ז 4/4/2017 בין השעות 12:15-13:45 בניין 72, חדר 629

ד"ר משה בהר, החוג ללימודי המזרח התיכון, אוניברסיטת מנצ'סטר

ה'לאומי' וה'קולוניאלי' בקרב אסכולות מרקסיסטיות מתחרות: המחלוקת בין מצפן ל"חזית העממית לשחרור פלסטין" לאחר 1967

עד שנת 1967 ניסתה לממש התנועה הלאומית הערבית-פלסטינית מאבק אנטי-קולוניאלי סטנדרטי מול הציונות/ישראל, בדומה לאלו שהתרחשו באלג'יר, בוואטנאם ובמקומות נוספים באסיה ובאפריקה. פלסטינים מרקסיסטים (ולא-מרקסיסטים) נטו למסגר את מאבקם תוך התייחסות ל-1917 כ"שנת האפס" של הסכסוך - שהיא השנה בה פרסמה בריטניה את הצהרת בלפור. לאחר 1967 השתנה מיסגור המאבק בקרב מרקסיסטים (ואחרים). זאת בעיקר כתוצאה מהפנמת ההכרה שקולוניאליזם "סטנדרטי" הינו תופעה שונה מאוד מקולוניאליזם-התיישבותי (settler colonialism). מנקודה זו עוגן המאבק הפלסטיני ביחס לשנת 1948 הרבה יותר מאשר ביחס ל-1917. סוגיה מרכזית חדשה שבה עסקו מרקסיסטים ערבים ולא-ערבים בשנים שלאחר 1967 נגעה למבנה הסוציו-פוליטי הראוי שינרמל את נוכחותם של 2.3 מיליון ישראלים אשכנזים ומזרחים בשטחה של פלסטין/א". בהתבסס על המשגות שונות של זכויות אינדיבידואליות וקולקטיביות בטריטוריה שבין הנהר לים ניסחו המרקסיסטים של "חזית העממית לשחרור פלסטין" (PFLP) והמרקסיסטים של מצפן מענים שונים ומתחרים לסוגיה. מחלוקת תוך-מרקסיסטית קשישה זו יכולה אולי לזרות אור מנהיר כלשהו על ויכוחים שמאפיינים את המאה ה-21, בכללם האלטרנטיבות לרעיון החלוקה ושאלת המדינה האחת ותצורתה.

יו"ר: פרופ' לין שלר

